

Macro uitdagingen voor de zorg in Nederland en voor passende COPD zorg

Een probleemschets vanuit de wetenschap

Job F.M. van Boven

Universitair Medisch Centrum Groningen

Bestuurslid LAN

j.f.m.van.boven@umcg.nl

In samenwerking met:

Disclosure belangen

(potentiële) belangenverstrengeling	Geen / Zie hieronder
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	Bedrijfsnamen
<ul style="list-style-type: none">• Sponsoring of onderzoeksgeld• Honorarium of andere (financiële) vergoeding• Aandeelhouder• Andere relatie, namelijk ...	<ul style="list-style-type: none">• Aardex, AstraZeneca, Chiesi, GSK, Novartis, Pfizer, Teva, Trudell Medical, Vertex• (allen betaald aan mijn werkgever UMCG)

Overzicht

- Welke ontwikkelingen komen in de komende jaren op de zorg af met betrekking tot de houdbaarheid, toegankelijkheid, kwaliteit, betaalbaarheid van de zorg alsmede werkbelasting van zorgverleners?
- En hoe zit dat bij COPD met het oog op een toename van het aantal mensen met (ernstige) COPD?
- Is meer passende COPD zorg noodzakelijk?

Macro ontwikkelingen in de zorg

NOS Nieuws • Donderdag 20 januari 2022, 17:31

Onderzoek: tekort aan zorgpersoneel op lange termijn alleen maar groter

In 2031 zal het tekort aan zorgpersoneel naar verwachting oplopen naar 135.000 werknemers. Dit blijkt uit onderzoek van ABF Research in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

De tekorten zullen over de gehele zorgsector voelbaar worden. Maar met name de ziekenhuizen en verpleeghuizen zullen onder druk komen te staan. In 2031 kunnen ziekenhuizen te maken krijgen met een tekort van 24.400 mensen. De verpleeghuizen krijgen het naar verwachting nog pittiger met een tekort aan 51.900 mensen.

RTLnieuws

8°

Jarenlange discussie

Rechter grijpt in: voorlopig geen concentratie kinderhartchirurgie

11 januari 2024 14:00 • Aangepast 11 januari 2024 15:29

Een afdeling kinderhartchirurgie

Operaties aan aangeboren hartafwijkingen worden voorlopig niet geconcentreerd in Rotterdam en Groningen. Het besluit daarover van het ministerie van Volksgezondheid is vandaag door de rechtbank in Utrecht teruggedraaid.

Houdbaarheid
(werkbelasting)

umcg

Kwaliteit
(toegankelijkheid)

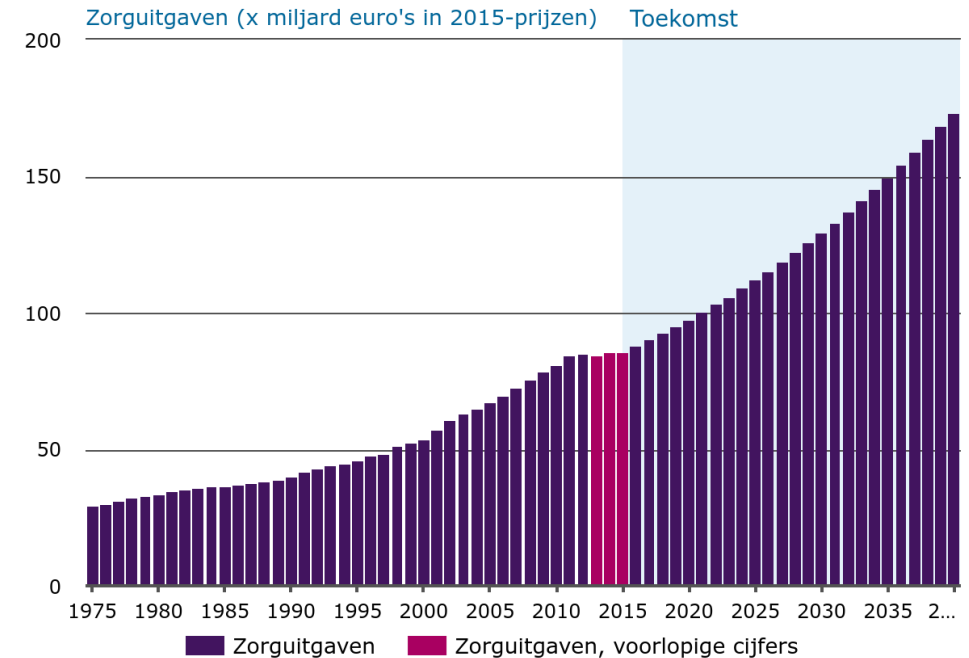
Kosten?

Trends in zorgkosten

8

De zorguitgaven verdubbelen tot 174 miljard euro in 2040

Bron: CBS, RIVM

umcg

Overzicht

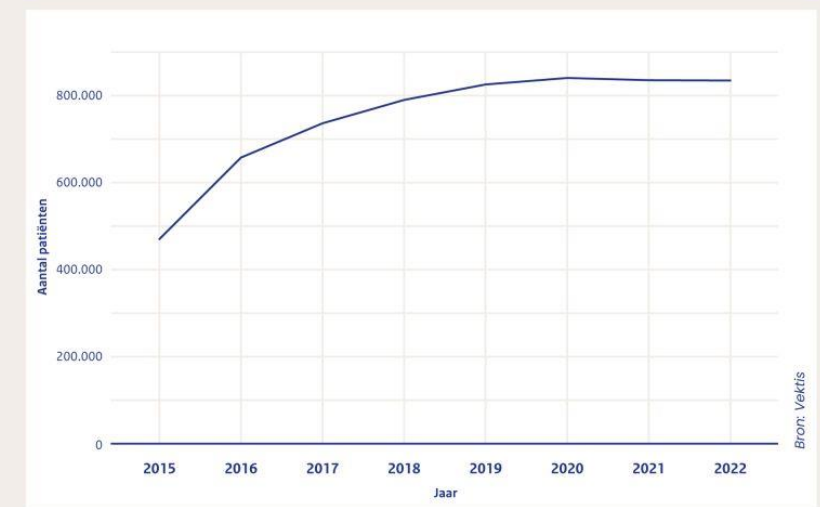
- Welke ontwikkelingen komen in de komende jaren op de zorg af met betrekking tot de houdbaarheid, toegankelijkheid, kwaliteit, betaalbaarheid van de zorg alsmede werkbelasting van zorgverleners?
- En hoe zit dat bij COPD met het oog op een toename van het aantal mensen met (ernstige) COPD?
- Is meer passende COPD zorg noodzakelijk?

COPD: Prevalentie en trends

- Naar schatting 545.900 patiënten met COPD
- 17.500 nieuwe patiënten met emfyseem en 5.600 met chronische bronchitis in 2021
- Op basis van uitsluitend demografische ontwikkelingen zal het absoluut aantal mensen met COPD in de periode 2018-2040 naar verwachting met 31% stijgen.
- De verwachte stijging bedraagt 37% voor mannen en 26% voor vrouwen.

Aantal copd-patiënten in Nederland

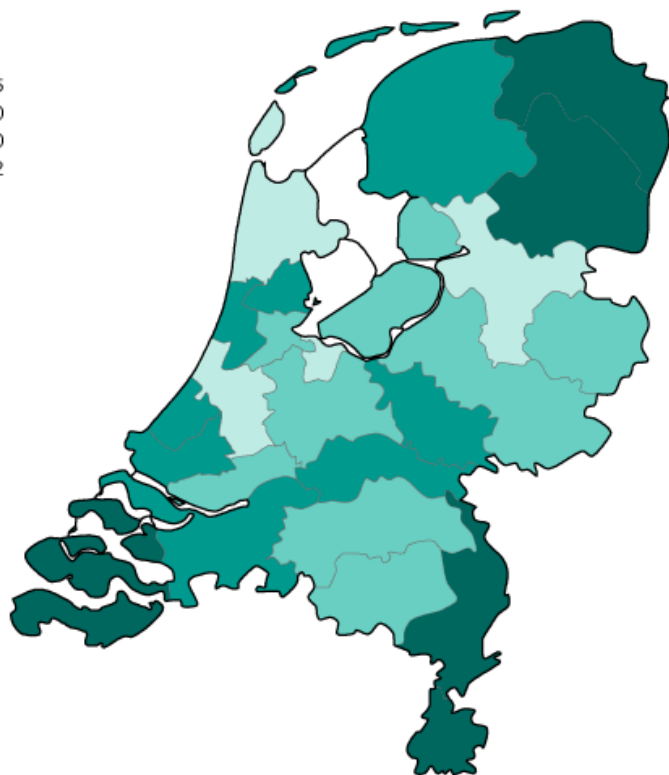
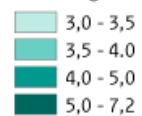
umcg

Regionale verschillen

COPD 2020-2022

Per GGD-regio, totale bevolking

Percentage

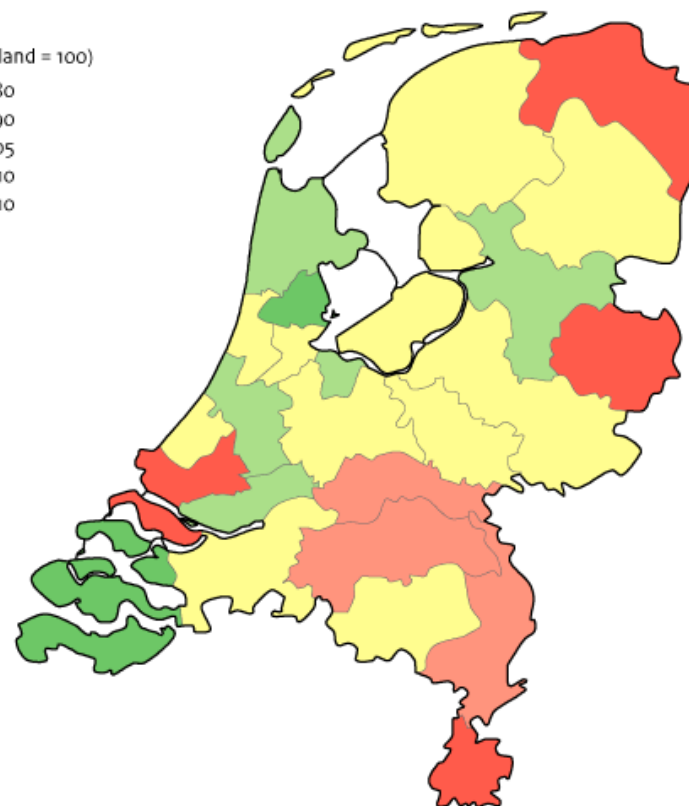
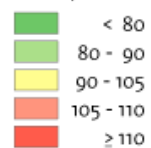

Bron: [CBS-Gezondheidsenquête](#)

Sterfte aan COPD 2017-2020

Per GGD-regio, gecorrigeerd voor leeftijd en geslacht

Index (Nederland = 100)

Bron: [CBS Doodsoorzakenstatistiek](#), gegevens bewerkt door RIVM

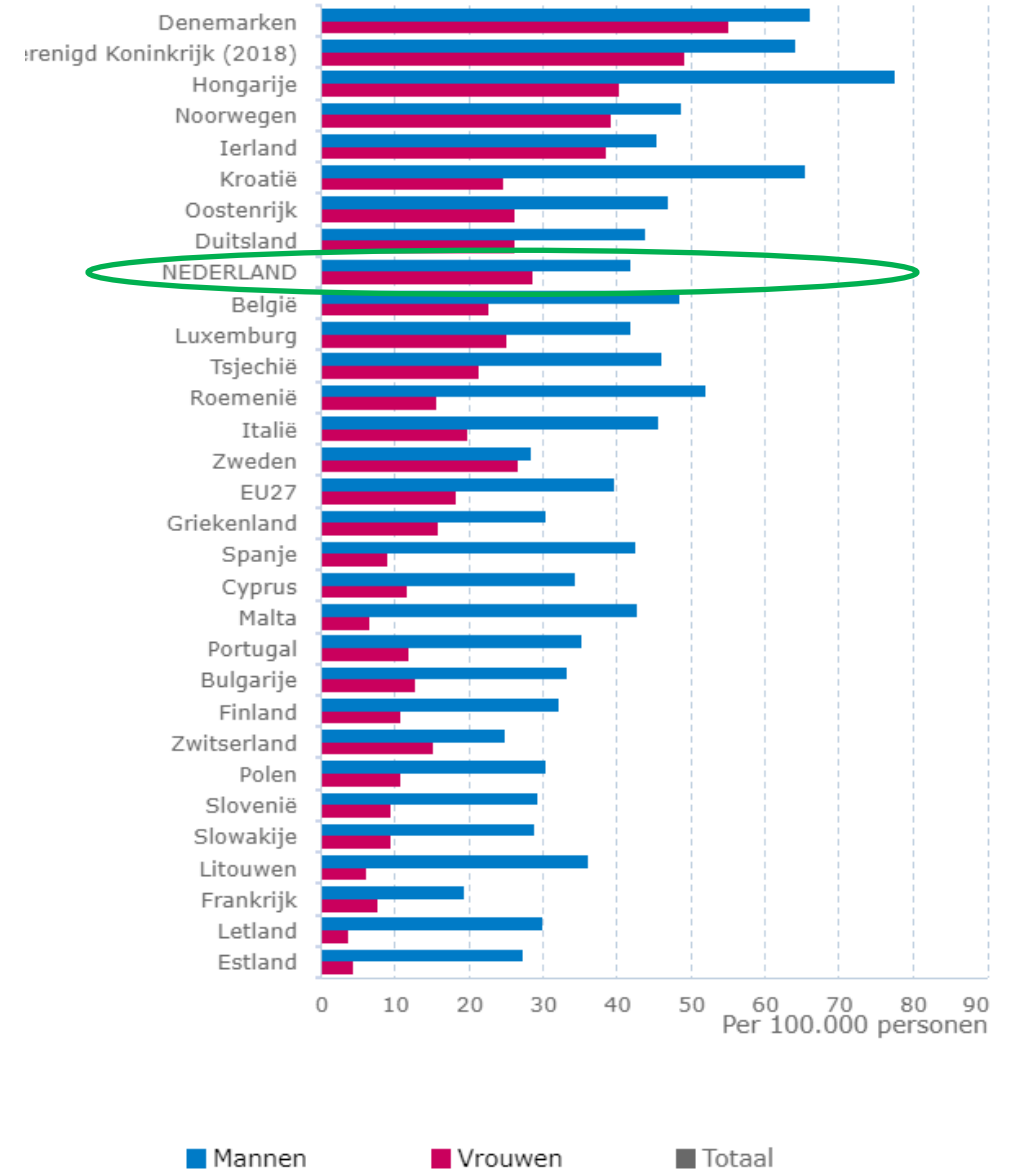
COPD sterfte

- In 2022, 6.700 mensen overleden aan COPD
- Nederland op 9^e plaats, boven EU gemiddelde
- Weerspiegelt rookblootstelling in het verleden
- COPD op nummer vier in top tien ziektelast (in DALYs)

umcg

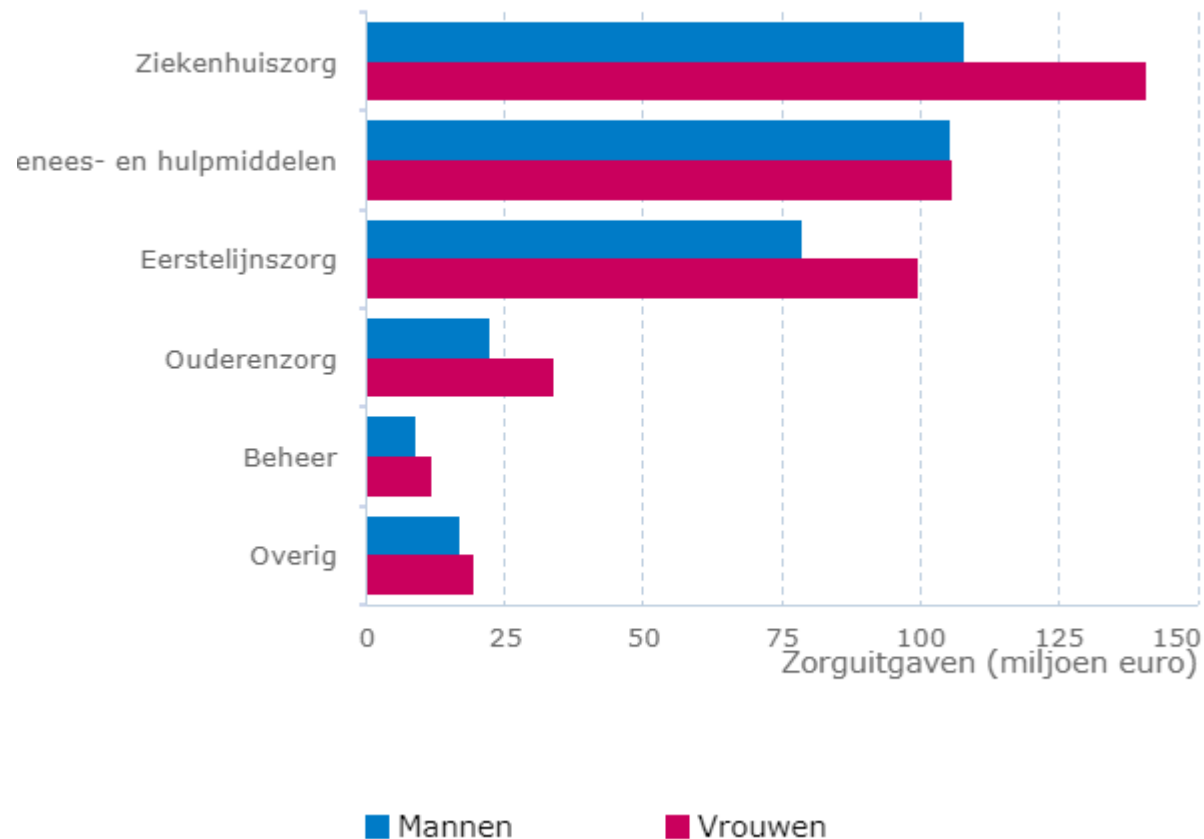
Sterfte door COPD 2020

Zorgkosten COPD

- In 2019 bedroegen de geraamde zorguitgaven voor COPD **752,9 miljoen euro**.
- **Ziekenhuiszorg** is de grootste kostenpost
- Dit maakte **0,8%** uit van de totale uitgaven voor de gezondheidszorg in Nederland
- Naast direct zorgkosten, ook **indirecte kosten** (o.a. verminderde arbeidsproductie, uitkeringen, mantelzorg etc)

Zorguitgaven COPD naar sector 2019

umcg

Overzicht

- Welke ontwikkelingen komen in de komende jaren op de zorg af met betrekking tot de houdbaarheid, toegankelijkheid, kwaliteit, betaalbaarheid van de zorg alsmede werkbelasting van zorgverleners?
- En hoe zit dat bij COPD met het oog op een toename van het aantal mensen met (ernstige) COPD?
- Is meer passende COPD zorg noodzakelijk?

Preventie & vroeg opsporing

- **Primair:** voorkom roken/vapen/blootstelling
- **Secundair:** stop roken/vapen
- Vroege opsporing/targeted case finding (combineren met long kanker screening?)

Kosten-effectief!

American Journal of Respiratory and Critical Care Medicine

Home > American Journal of Respiratory and Critical Care Medicine > List of Issues > Just Accepted

Early Diagnosis and Treatment of COPD: The Costs and Benefits of Case-Finding

Shawn D Aaron, Maria Montes de Oca, Bartolome Celli, Surya P Bhatt, Jean Bourbeau, Gerard J. Criner, Dawn L. DeMeo, David M.G. Halpin, MeiLan K. Han, John R Hurst, Jamuna K. Krishnan, David Mannino, Job F.M. van Boven, Claus F Vogelmeier, Jadwiga A. Wedzicha, Barbara P Yawn, and Fernando J. Martinez ...

[Show less](#)

+ Author Information

234

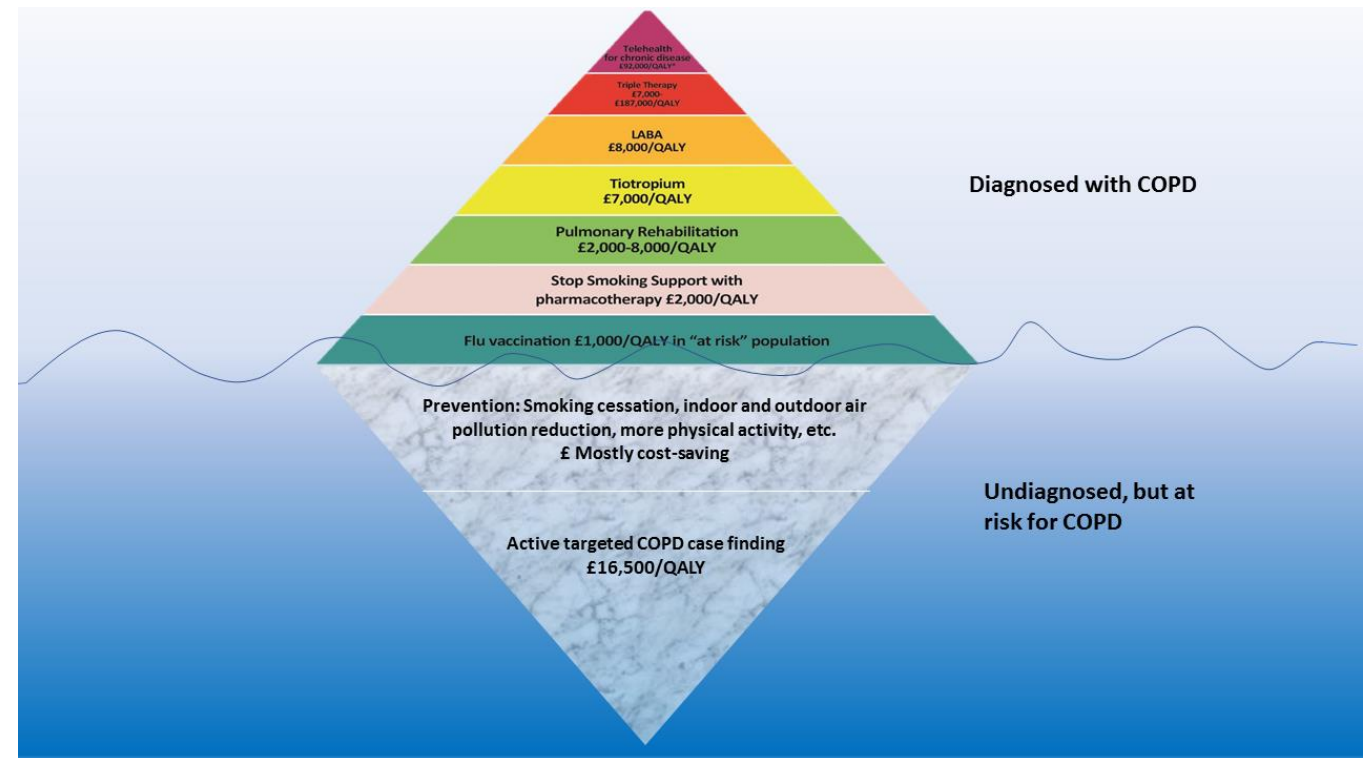
<https://doi.org/10.1164/rccm.202311-2120PP> PubMed: 38358788

Received: November 19, 2023 Accepted: February 14, 2024

Vapen
#jouwkeuze

umcg

Digitaal: het nieuwe normaal

- Slimme meet devices voor (thuis)monitoring
- Real-time data gebruik (luchtkwaliteit, medicatie inname)
- AI ondersteuning diagnostiek en beslissingen
- Consulten op afstand (AC services)

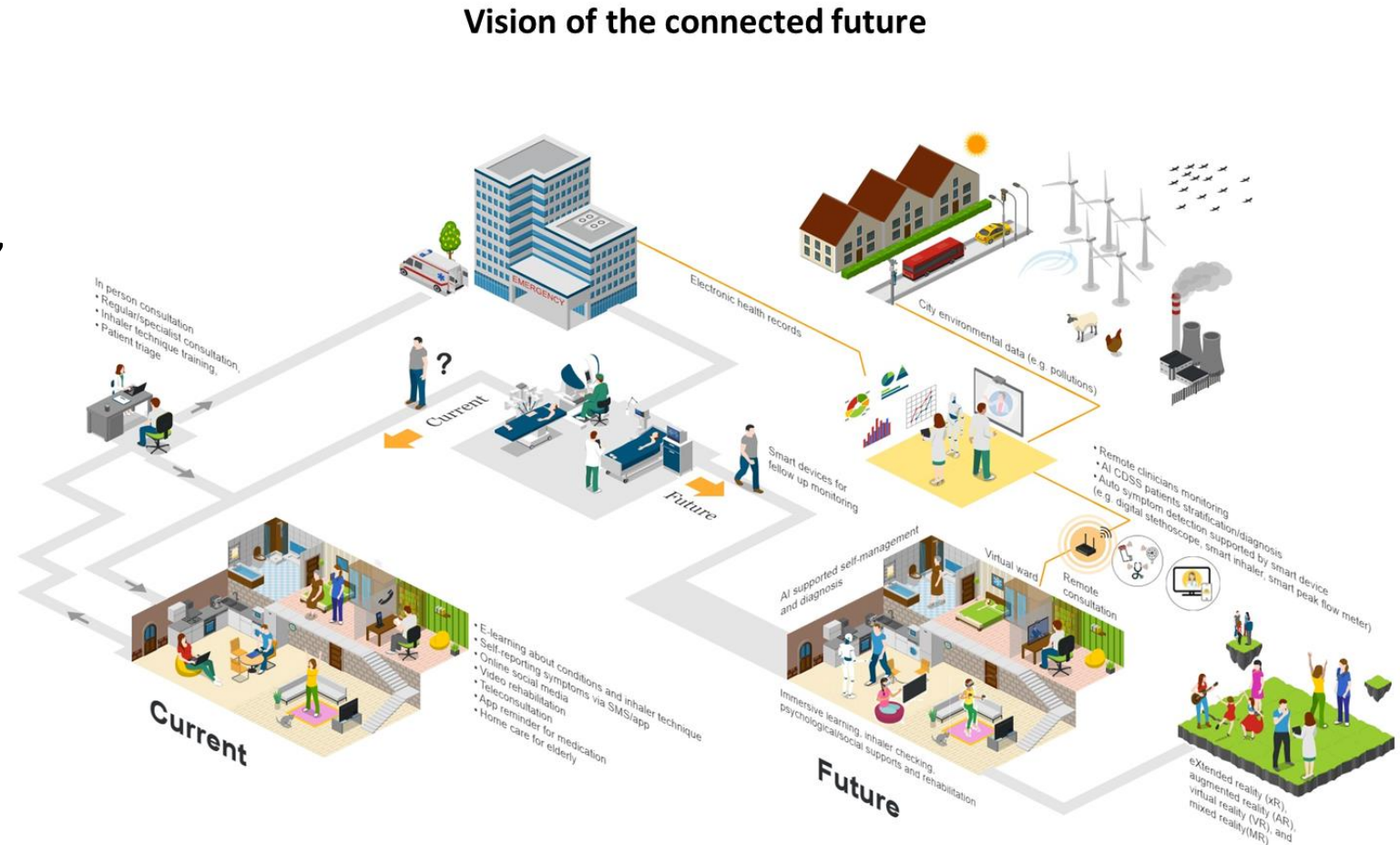

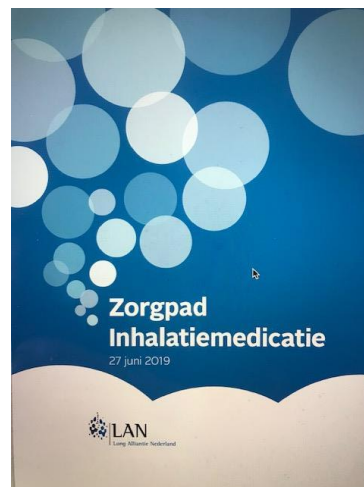
Figure 1: Vision of the connected future
Note: Current = Current Norm/standard of care/promising interventions

Acknowledgement: The figure is created in the ICOGRAMS

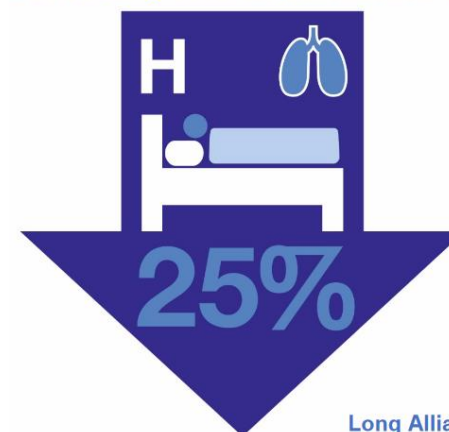

umcg

Minder marktwerking, meer samenwerking!

**Landelijk zorgpad
COPD longaanval met
ziekenhuisopname**
Betere zorg voor de patiënt met COPD

Long Alliantie Nederland
2019

COPD zorg is maatwerk, echter regionale implementatie is misschien wel meer maatwerk!

umcg